

NORGES HØYESTERETT

Den 18. desember 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal og Bergh og kst. dommer Sverdrup i

HR-2019-2382-U, (sak nr. 19-177998STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Øyvind Bergøy Pedersen)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over saksbehandlingen, lovanvendelsen og straffutmålingen i en sak om kroppsskade, jf. straffeloven § 273. Spørsmålet er om anken skal fremmes, jf. straffeprosessloven § 323.
- (2) A, født 00.00.1987, ble 9. mai 2018 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 273.
- (3) Oslo tingrett avsa 13. september 2018 under dissens fra rettens formann dom med slik domsslutning:
«A, født 00.00.1987, frifinnes.»
- (4) Påtalemyndigheten anket til Borgarting lagmannsrett over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 4. juli 2019 dom med slik domsslutning:
«A, født 00.00.1987, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273 til fengsel i 60 – seksti – dager.»
- (6) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen, lovanvendelsen og straffutmålingen. Han anfører i korte trekk:
- (7) Lagmannsretten har utelukket å drøfte en potensielt frifinnende forklaring om lovlig nødverge, nemlig at As oppfatning av situasjonen skyldtes en kombinasjon av omtåkelse og opphisselse som følge av slag mot hodet som han hadde blitt påført av en annen person enn fornærmede like før den aktuelle hendelsen samt en retraumatisering av mobbing og overfall i barndommen og tidlig voksenalder. Dette er en saksbehandlingsfeil. Lagmannsretten har

heller ikke oppfylt sin plikt etter straffeprosessloven § 294 til å sørge for at saken ble fullstendig opplyst. Det foreligger ikke dokumentasjon på As beruselsesgrad, og det er ikke ført bevis for betydningen av slag mot hodet og retraumatisering.

- (8) Det er videre lagt til grunn for lavt beviskrav ved vurderingen av om As oppfatning av situasjonen var en følge av selvforskyldt rus. Mangelfull bevisføring for As forsett medfører et skjerpet beviskrav.
- (9) Straffen er uansett for streng. Det er ikke lagt tilstrekkelig vekt på de formildende omstendighetene. A burde ha fått samfunnsstraff, alternativt en deldom.
- (10) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Det anføres i korte trekk at det ikke foreligger noen feil ved lagmannsrettens saksbehandling eller lovanvendelse. Straffen er ikke for streng.
- (11) Anken over saksbehandlingen og lovanvendelsen bør dessuten avvises. For øvrig bør anken ikke tillates fremmet.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Hans anke kan da bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (13) Ankeutvalget tar først stilling til om deler av anken skal avvises. Det fremgår av domfeltes anke at lagmannsrettens dom ble forkynt for ham 15. juli 2019, og anken er stemplet mottatt av lagmannsretten 26. juli. Anken er således rettidig. I anken var det imidlertid ikke oppgitt noen ankegrunn, men det ble opplyst at As forsvarer for lagmannsretten skulle begrunne den i et senere støtteskriv når forsvareren var tilbake fra ferie. I støtteskriv fra advokat de Vibe av 30. august opplyses det at anken gjelder straffutmålingen. Det er ikke bestridt og legges til grunn at anken over straffutmålingen er rettidig.
- (14) A har imidlertid deretter skiftet forsvarer til advokat Bergøy Pedersen som i et støtteskriv datert 16. oktober anfører at det også foreligger lovanvendelses- og saksbehandlingsfeil. Når det, slik tilfellet er i denne saken påberopes nye ankegrunner etter utløpet av ankefristen, regnes dette i forhold til ankefristen som en ny anke, jf. Rt-2007-513 avsnitt 16. Støtteskrivet skal da være medundertegnet av siktede, jf. Rt-2007-513 avsnitt 17 – noe som ikke er tilfellet. Selv om støtteskrivet fra advokat Bergøy Pedersen er avgitt etter utløpet av ankefristen, og heller ikke oppfyller lovens formkrav, har ankeutvalget likevel kommet til at de nye ankegrunnene ikke skal avvises, jf. straffeprosessloven §§ 318 andre ledd og 319 første ledd andre punktum.
- (15) Foranledningen for den aktuelle hendelsen var at A 10. september 2017, noe etter midnatt i beruset tilstand, var på vei hjem gjennom X. Der kom han i konflikt med noen for ham ukjente personer med den følge at en av dem slo ham slik at han falt på bakken. Deretter skal han ha blitt slått flere ganger i hodet mens han lå på bakken.
- (16) Etter noe tid forlot de aktuelle personene A. Det er uklart om A fortsatt lå på bakken, eller om han hadde kommet på beina da det kom en ny gruppe personer forbi ham. De kontaktet ham om hva som hadde skjedd, og forsøkte å overtale ham til å gå hjem og legge seg. A innledet da etter hvert voldshandlinger mot en person i denne gruppen – noe som medførte at fornærmede B, som var politistudent, tok et grep, «kontaktgrep», rundt den ene armen hans.

Grepet hadde B lært på Politihøgskolen. Dette førte til at A skallet B slik at B fikk et kutt over høyre øye. Politiet kom like etter til stedet og pågrep A. Kuttet måtte senere sys med to sting. B var ikke sykmeldt etter hendelsen, men opplyste i lagmannsretten at han hadde smerter i flere dager.

- (17) Både for tingretten og lagmannsretten påberopte A seg at han hadde handlet i nødverge. Etter straffeloven § 18 første ledd bokstav a forutsetter det at B utsatte ham for et «ulovlig angrep». Lagmannsretten har lagt til grunn at det tvert om var tale om en avvergehandling fra Bs side, slik at det objektivt sett ikke forelå noen nødvergesituasjon.
- (18) Et sentralt spørsmål for lagmannsretten var om A hadde misforstått situasjonen slik at han av den grunn likevel på subjektivt grunnlag kunne påberope seg straffeloven § 18 om nødverge. Spørsmålet var nærmere bestemt om As misforståelse skyldtes alkoholpåvirkning eller de slagene han selv hadde blitt utsatt for kort tid på forhånd, kombinert med en retraumatisering av opplevelser fra skoletiden, da han skal ha blitt utsatt for mye mobbing.
- (19) Til dette bevisspørsmålet uttaler lagmannsretten at den var «overbevist om at det var As alkoholpåvirkning, og ikke slagene mot hodet, som var årsak til at A angrep B». Videre uttaler lagmannsretten at «dersom A hadde vært edru, ville han ha forstått at B ikke tilhørte gjengen som angrep ham først, og at Bs armgrep ikke var et angrep». Dette er riktig lovanvendelse. Formuleringen «overbevist» gir heller ikke uttrykk for at lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav, jf. Rt-2012-856 avsnitt 38.
- (20) Ankeutvalget kan heller ikke se at lagmannsretten har begått noen saksbehandlingsfeil. Det fremgår klart av rettens drøftelse hvorfor man konkluderte med at misforståelsen ikke hadde andre forklaringer enn beruselsen.
- (21) Ankeutvalget kan videre ikke se at lagmannsretten har brutt sin plikt etter straffeprosessloven § 294 til å sørge for sakens opplysning. Anførselen i denne sammenheng er for det første begrunnet i at den ene politibetjenten som kom til stedet etter at A hadde skallet fornærmede, ikke ble ført som vitne i lagmannsretten. Til dette bemerker ankeutvalget at det må ha vært tilstrekkelig for sakens opplysning at den andre politibetjenten som kom til stedet, møtte og forklarte seg. Det er heller ikke grunnlag for anførselen om at det var en feil at det ikke forelå dokumentasjon for As beruselsesgrad samt at det ikke var ført bevis for muligheten for retraumatisering.
- (22) Ankeutvalget har etter dette enstemmig funnet det klart at verken anken over lagmannsrettens lovanvendelse eller saksbehandling kan føre fram.
- (23) Det samme gjelder for anken over straffutmålingen ved at det ikke er anvendt samfunnsstraff eller deldom. Selv om det er tale om en kroppsskade i nedre sjikt av straffeloven § 273, følger det av fast og sikker praksis at den klare hovedregelen for slike overtredelser er at det skal anvendes ubetinget fengsel. Som det fremgår av HR-2019-1780-A avsnitt 16 skal det ved overtredelse av straffeloven § 273 anvendes ubetinget fengsel med mindre det foreligger «helt spesielle omstendigheter». Det er ikke tilfellet i denne saken.
- (24) Ankeutvalget kan heller ikke se at anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum. Anken blir dermed nektet fremmet.

(25) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Tone Sverdrup
(sign.)